

VY_32_INOVACE_PO_KR_03

SADA : Společnost, stát, právo

TÉMA : Teorie společenského vývoje

AUTOR : Mgr. Hana Krčilová

PŘEDMĚT : Základy společenských věd

ROČNÍK : 2. ročník VG

VYUŽITÍ : Prezentace určená pro výklad

ANOTACE : Materiál vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“, občanský a společenskovědní základ, seznamuje se základními sociologickými pojmy jako je lineární vývoj společnosti, cyklický vývoj, Hegelovská triáda, dále současné názory na celosvětový vývoj, S. Huntington a Fr. Fukuyama a jejich analýza současného světa na pozadí teroristických útoků 11. září 2001

SOCIOLOGIE

TEORIE SPOLEČENSKÉHO VÝVOJE

Aneb kam se ten svět řítí ?

- ***„Bude ještě někdy to, co už bylo ?“ „Jsou dějiny kulaté jako zeměkoule, nebo spíš rovné ?“ /cit. č. 1./***
- Sociologie se pokouší o zhodnocení změn v makroměřítku.

1, Lineární pojetí dějin - typické pro západní civilizaci,

- **dějiny jsou nevratné, jednosměrné, mají začátek, zlom a konec**, prvotní koncepce vychází z křesťanství.
- Toto chápání posílil dále **Ch. Darwin** (vývoj chápe jako nevratný, jednosměrný postup od jednoduššího ke složitějšímu)

Minulost

Přítomnost

Budoucnost

1, Lineární pojetí dějin

Začátek dějin

Stvoření světa
a člověka

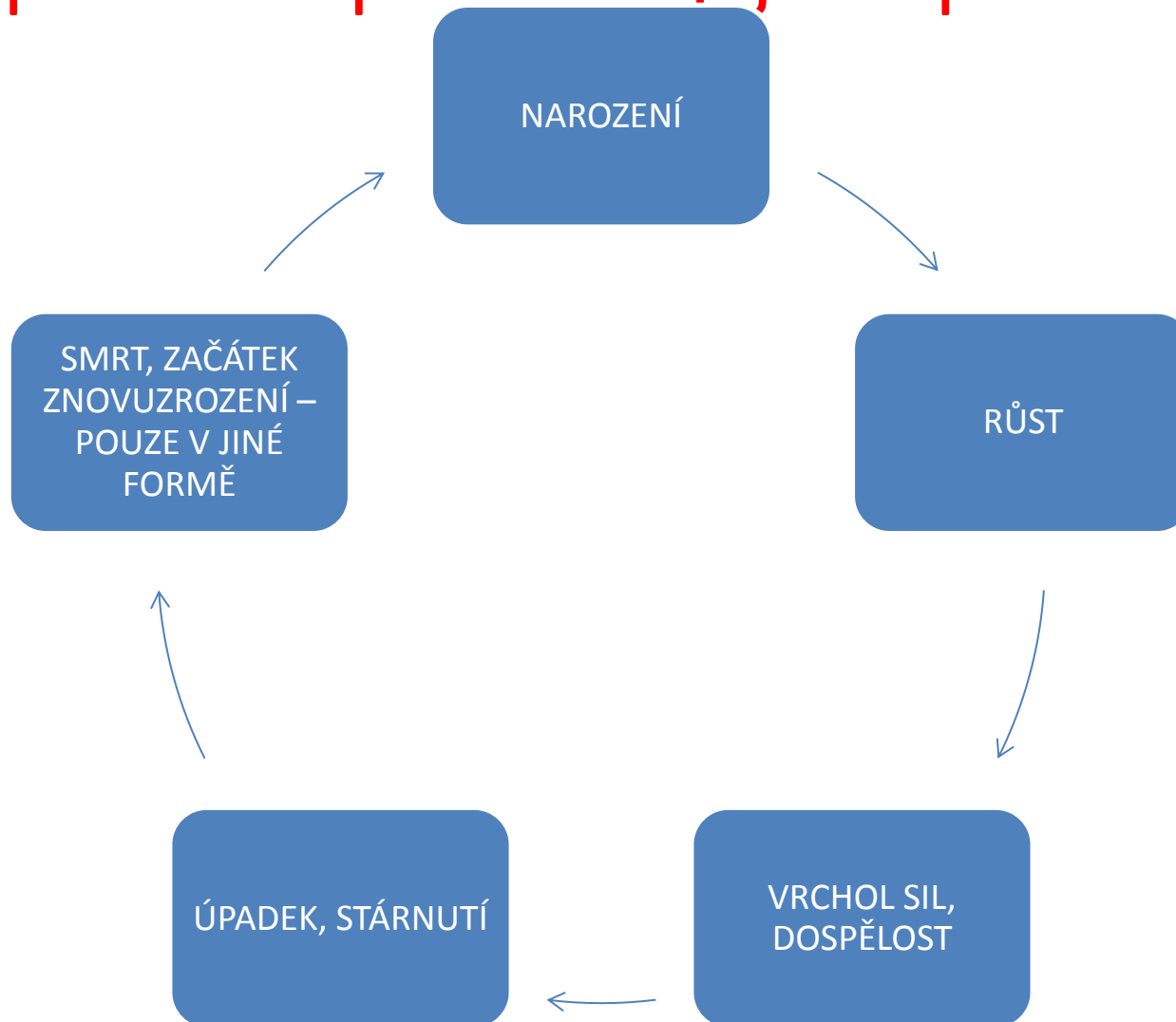

**Zlom v
dějinách,**
Ukřižování

Konec dějin,
Apokalypsa,
poslední soud

2, Cyklické pojetí dějin, svět (bytí) je věčný, pouze se proměňují jeho podoby

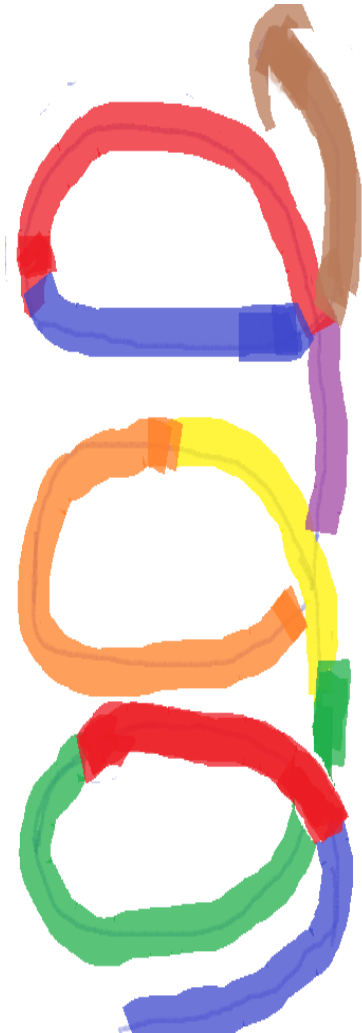
Cyklické pojetí dějin

- Objevilo e v **antickém Řecku** (**Herakleitos Efesu**: „Tento svět ...vždy byl, jest a bude věčně živým ohněm, rozněcujícím se podle míry a hasnoucím podle míry.“)
- Je **typické pro východní, orientální civilizace** (Čína, Indie - vycházejí z **buddhismu, hinduismu**), **Indie** - myšlenka převtělování, věčný koloběh života a smrti.
- **Čína** - ve světě je nepřetržitý tok dění, kdy se střídají protiklady :
- **JIN** /země, noc, žena/ a **JANG** /nebe, světlo, muž/ .
Vše se neustále opakuje, v určitých cyklech.

3, Vývoj ve spirále - Hegelovská triáda

- Spojuje představu lineárního vývoje s myšlenkou společ. rozporů a zvrátů
 - Vývoj probíhá podle **G.W.F. Hegela** (něm. filozof 18.-19.stol.) ve třech skocích (revolučně, náhlými změnami) :
 - **TEZE – ANTITEZE - SYNTEZE**
-
1. **Teze** - výchozí stav společnosti
 2. **Antiteze** - popření předchozích hodnot, norem, uspořádání společnosti
 3. **Synteze** - spojení a překonání předchozích rozporů a protikladů společnosti

HEGELOVSKÁ TRIÁDA- vývoj ve spirále, na příkladu francouzské revoluce

**Hegel (1770 -1831) a jeho současnost
(franc. revoluce 1789-1815)**

SYNTEZE – Císařství (Napoleon se sám korunuje na císaře, podporuje podnikání a obchod, uzákonění občan. svobod, rozvoj kapitalismu)

ANTITEZE – Republika (poprava krále, zrušení feudalismu, vyhlášení občanských práv, vede však k jakobínské diktatuře, trvá hospodářský úpadek)

TEZE - Monarchie (absolutismus krále , feudalismus, nevolnictví,hosp. úpadek)

/Obrázek č. 1– vlastní tvorba/

SOUČASNÁ DISKUSE O SMYSLU VÝVOJE LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

- Nacházíme se v éře „střetu civilizací“ nebo existuje celosvětový vývoj směrem k demokracii ? /Obr. č. 2/
- 11. září 2001

Samuel Huntington:

„Je klidně možné si představit, jak se někde na Blízkém Východě skupina mladých mužů, kteří na sobě mají džíny, pijí koka-kolu a mezi úklonami k Mekce poslouchají rapovou hudbu, připravuje k pumovému útoku na americké letadlo./cit. č. 1/
/ napsal 1993/

Francis Fukuyama :

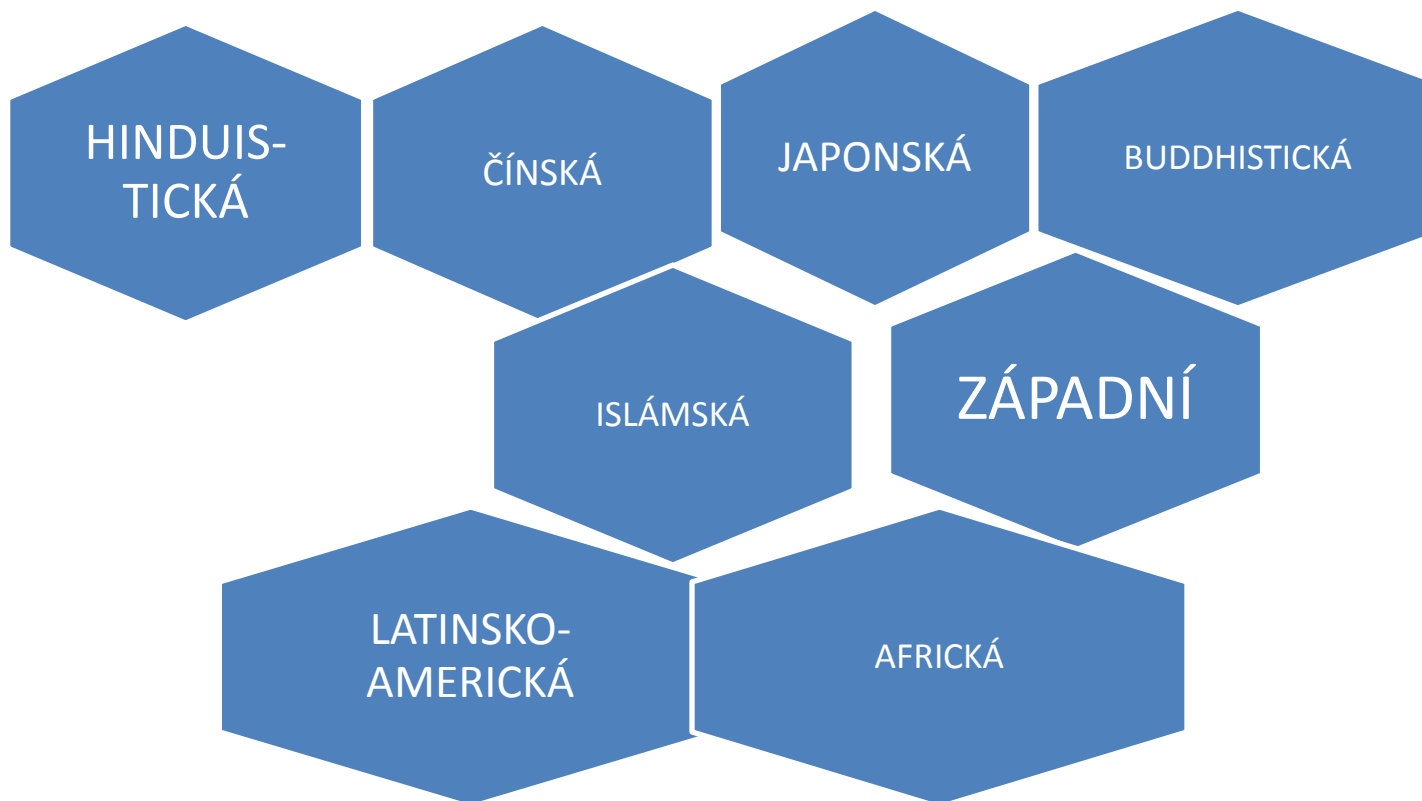
A přece jsme na konci dějin, nikoli v éře Střetu civilizací“. /11.10. 2001/
/cit. č. 2/

Samuel Huntington : Střet civilizací

- Nelze psát jednotné světové dějiny
- Existuje **8 různých světových civilizací**, vyrůstajících z odlišných náboženských hodnot
- **Liberální demokracie je princip, který funguje pouze v západní civilizaci**, nelze jej automaticky přenášet do jiných civilizací
- V budoucnu **lze očekávat spíše konflikty** mezi civilizacemi, než jednotné směřování světa ke stejnému cíli (liberální demokracii)

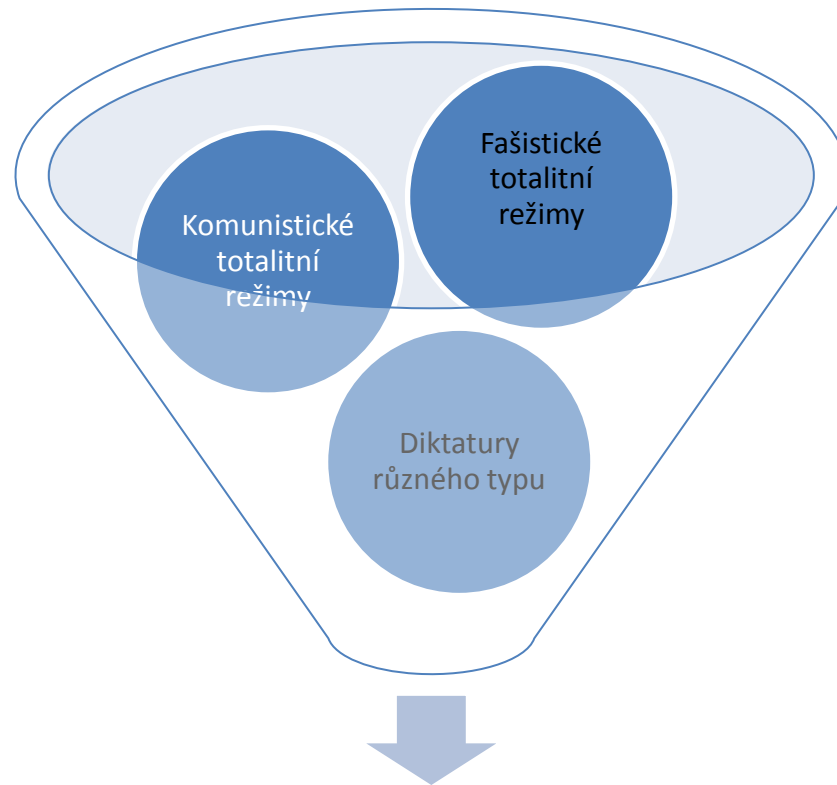
Samuel Huntington : 8 světových civilizací

Francis Fukuyama : Konec dějin a poslední člověk

- „A přece jsme na konci dějin, nikoli v éře Střetu civilizací“. /11.10. 2001/
- **Hlavní myšlenky** : Existuje základní linie vývoje společnosti platná celosvětově, **světové dějiny mají svůj vrchol** –ideální uspořádání lidské společnosti, kterým je **liberální demokracie**.
- K tomuto závěru došel porovnáním totalitních a svobodných režimů ve světě, konstatuje, že **studená válka skončila jednoznačným vítězstvím demokracie**.
(A to proto, že tento polit. systém nejlépe **zaručuje uznání každému svému členu jako důstojné lidské osoby**)
- **Konec dějin** – nejde o apokalypsu, ale o to, že jsme historicky dospěli do bodu, kdy **nelze vymyslet žádnou lepší variantu společnosti než liberální demokracii**

Francis Fukuyama : Konec dějin a poslední člověk

LIBERÁLNÍ DEMOKRACIE

Použité zdroje

Seznam citací :

Citace č. 1 : Samuel Phillips Huntington ; Střet civilizací: boj kultur a proměna světového řádu [úvod Michael Žantovský] ; [z angl. orig. přel. Ladislav Nagy]. - Vyd. 1. - Praha : Rybka, 2001. - 5, ISBN 80-86182-49-5 , str. 54

Citace č. 2 : Francis Fukuyama ; Konec dějin a poslední člověk [z angl. orig. přel. Michal Prokop]. - Vyd. 1. - Praha : Rybka, 2002, ISBN 80-86182-27-4 , titulní strana

Seznam obrázků :

Obr. č. 1 – vlastní tvorba H. Krčilové (ze dne 12.2. 2013)

Obr. č. 2 - Soubor:National Park Service 9-11 Statue of Liberty and WTC fire.jpg [online] Wikipedie:Otevřená encyklopedie [cit.2013-02-12]. Dostupné z:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fd/National_Park_Service_9-11_Statue_of_Liberty_and_WTC_fire.jpg, Wikipedia Commons

Obr.č. 3 - Soubor:Samuel P. Huntington (2004 World Economic Forum).jpg [online]

Wikipedie:Otevřená encyklopedie [cit.2013-02-12]. Dostupné z:

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Samuel_P._Huntington_\(2004_World_Economic_Forum\).jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Samuel_P._Huntington_(2004_World_Economic_Forum).jpg), Wikipedia Commons

Obr. č. 4 - Soubor:Francis Fukuyama 2005.jpg[online] Wikipedie:Otevřená encyklopedie [cit.2013-02-12].

Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Francis_Fukuyama_2005.jpg, Wikipedia Commons

Ostatní použité obrázky jsou kliparty

Použité zdroje

Miloslav Petrusek a kol. : Sociologie pro střední školy, SPN, 3. vyd., Praha, 1997, 75 s.

ISBN 80-04-26689-4

Jan Jandourek . Úvod do sociologie, Portál, 1. vyd., Praha, 2003, 231 s.,

ISBN 80-7178-749-3

Roman David : Politologie, Základy společenských věd, FIN, 2. vyd. Olomouc, 1996,
375 s., ISBN 80-7182-030-X

Blanka Říchová : Úvod do současné politologie, Portál, 1. vyd., Praha, 2002, 207 s.,
ISBN 80-7178-628-4

P.Dufek,E. Kneblová a další kol. autorů : Společenské vědy pro střední školy - 2. díl –
Učebnice, Didaktis, 1. vyd., Brno, 2010, 87 s.,

ISBN 978-80-7358-152-7

J. Horecký, M. Kornel a další kol. autorů : Společenské vědy pro střední školy – 3. díl –
Učebnice, Didaktis, 1. vyd., Brno, 2011, 93 s.,

ISBN 978-80-7358-163-3

Další použité obrázky jsou Kliparty